

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

س : همسر در خارج از خانه روبند و پوشیه استفاده می کند و از احوالپرسی با مردان اقوام و دوستان پرهیز می نماید .

این کار سبب شده که اطرافیان ، ما را مورد تمسخر قرار داده و گاهی نسبتهای ناروا (مثل خوارج نهروان و اُمّل و ...) به ما می دهند .

از این طرف همسر به کار خود مصرّ می باشد و این سبب زحمت و انزوای ما از اقوام و دوستان شده است .

س ۱ . از نظر شرعی و اخلاقی به زحمت انداختن شوهر چه حکمی دارد ؟

س ۲ . اگر شوهر ، زن خود را از استعمال روبند و پوشیه منع کند وظیفه اسلامی زن چیست ؟

س ۳ . پوشیه زدن سبب انگشت نما شدن و شهرت می شود و در نظر عرف قبیح است ، این نوع پوشش موجب ریا و یا لباس شهرت نمی شود ؟

ج : بسمه تعالی ، برادر عزیز سلام علیکم

۱ . انبیاء و اولیاء برای حفظ دین مورد استهزاء و محرومیّت های زیادی قرار گرفتند و ما نمونه ای را از بانوی بزرگ اسلام برای شما یاد آور می شویم :

به هنگام ولادت حضرت زهرا علیها السلام وقتی درد زایمان بر حضرت خدیجه سلام الله علیها غلبه پیدا کرد، هیچ زنی از قریش حاضر به کمک به او نشد و او را کاملاً با تمسخر به انزوا کشاندند و چون این سختی‌ها را تحمل کرد خداوند زنان بهشتی را به یاری او فرستاد.

شما و همسر محترمه‌تان بر اذیت‌ها و متلک‌ها صبر کنید که **إِنَّمَا يُوقَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ^۱** و بر این شکیبایی افتخار کنید که مؤمنین افرادی هستند که **لَا تَأْخُذُهُمْ فِي اللَّهِ لَوْمَةٌ لَائِمٌ^۲**.

۳. زنان گاهی در شرایطی هستند^۳ که پوشش آنان حتی با پوشیه در برابر نامحرم لازم است و تشخیص موضوع به عهده خود آنان است و شوهر با فرض لزوم، حق منع ندارد و در صورت عدم لزوم هم رجحان آن مسلم است و منع آن پسندیده نیست.

۳. لباس شهرت، لباسی است که از جهت جنس یا رنگ یا نحوه برش و دوخت و مانند آن خلاف شأن و زی^۴ پوشنده لباس باشد و پوشش زن مسلمان هر چه کاملتر

۱. همانا صابران و شکیبایان، اجر و پاداش خود را بی حساب دریافت می‌کنند. زمر ۱۰.

۲. مؤمنین افرادی هستند که در راه خدا باکی از سرزنش ملامت‌کنندگان ندارند و ترسی از نکوهش آنان به دل راه نمی‌دهند آری بر مؤمنین و مؤمنات است که به مولای خویش امیرالمؤمنین علیه السلام اقتدا نمایند آن‌چنان که در دعاء ندبه در مدح آن حضرت می‌خوانیم: لا تأخذهم فی الله لومة لائم.

۳. این شرایط در صفحات بعد و همچنین در پیام دین با عنوان زینت زن، مطرح شده است.

۴. زی: هیأت، هیأت لباس، شکل، شکل پوشش.

باشد پسندیده‌تر است و خلاف شأن او حساب نمی‌شود و ریا امر قلبی است و به نیت همسر شما بستگی دارد و قضاوت دیگری در این مورد مشکل است .
ملامت افراد لاأبالی و سست ایمان نباید موجب دست برداشتن مؤمنین از وظائف و معتقدات آن‌ها بشود.^۵

خلاصه حکم اولیه

س : آیا بر بانوان پوشاندن صورت به مقداری که پوشش آن در نماز لازم نیست و دست‌ها از میچ تا سرانگشتان ، از نامحرم واجب است ؟
البته در فرضی که نامحرم با قصد لذت به چهره و دست‌ها نگاه نمی‌کند .
و زن هم قصد سوء مثل إرائه چهره به نامحرم ، به قصد آلوده کردن او به گناه را ندارد .

و این أعضاء آرایش و زینت هم نداشته باشد^۶ .

دیدگاه اول^۷ : واجب نیست هرچند پوشاندن آن از نامحرم احتیاط مستحب است .

دیدگاه دوم^۸ : پوشاندن آن از نامحرم بنابر احتیاط واجب لازم است .

دیدگاه سوم^۹ : بنا بر احتیاط واجب زن جوان باید صورت و دست‌های خود را از مرد نامحرم بپوشاند^{۱۰} .

^۵ . آیت‌الله بهجت ، استفتاء خصوصی کتبی .

^۶ . این سه شرط و شرایط ویژه دیگر که در صفحات بعد ذکر می‌شود موجب تغییر حکم اولیه به حکم ثانویه می‌گردد .

^۷ . مرحوم امام ، مقام معظم رهبری و آیات عظام تبریزی ، فاضل‌لنکرانی ، سیستانی ، وحیدخراسانی و مکارم شیرازی .

^۸ . آیات عظام خویی ، گلپایگانی ، بهجت و صافی گلپایگانی .

استفتائات

س : بازگذاشتن جزئی از صورت مانند بینی یا چشم‌ها برای خانم‌ها چه صورتی دارد؟

ج : خلاف احتیاط واجب است^{۱۱}.

س : حکم نقاب زدن^{۱۲} بانوان چیست ؟

آیت الله صافی گلپایگانی : مرجوحیت^{۱۳} آن از این که تمام رو باز باشد کمتر

است ولی عمل به آنچه تمام مطلوب شارع مقدس است نیست .

آیت‌الله فاضل لنکرانی : اشکالی ندارد .

آیت‌الله سیستانی : فی حدّ نفسه^{۱۴} مانعی ندارد^{۱۵}.

لباس شهرت

س : بعضی به ما می‌گویند پوشیه زدن و خفای چهره سبب انگشت نما شدن و

شهرت می‌شود و اشکال شرعی دارد ، نظر مبارک شما چیست ؟

ملاک شهرت چیست ؟

^۹ . آیت الله سید محمد حسینی شاهرودی .

^{۱۰} . در این سؤال و جواب خلاصه و چکیده نظر مراجع معظم تقلید گردآوری شده است و خوانندگان محترم می‌توانند نظر

مرجع تقلید خود را به تفصیل در مسائل آینده همراه با ذکر منبع و مأخذ ملاحظه نمایند .

^{۱۱} . استفتائات پرسش و پاسخ از محضر آیت الله خوئی ص ۲۹۷ پوشش زن س ۱۰۰۰ .

^{۱۲} . نقاب پوششی است که صورت را می‌پوشاند و چشم‌ها دیده می‌شود .

^{۱۳} . مرجوح : مقابل راجح : مردود ، نامقبول لغت‌نامه دهخدا .

^{۱۴} . به خودی خود ، با صرف نظر کردن از عناوین و شرایط دیگر .

^{۱۵} . استفتاء خصوصی کتبی از مراجع معظم تقلید .

آخر در منطقه‌ای که غالب زنان آن مانتویی یا با پوشش نامناسب بیرون می‌آیند ، زنی که با چادر مشکی بیرون می‌آید هم ، انگشت نما می‌شود و به او می‌خندند در این فرض چادر مشکی هم ، اشکال پیدا می‌کند ؟

آیت‌الله فاضل لنکرانی : پوشیه زدن بر فرض که مورد جلب توجه دیگران هم بشود موجب جلب توجه به کار خوب شده است و هیچ اشکالی ندارد .

آیت الله سیستانی : به حرف آن‌ها اعتنا نکنید^{۱۶} .

س : قرآن کریم در مورد حجاب می‌فرماید : ذَٰلِكَ اَدَّبَنِي اَنْ يُعَرَّفَنَ فَلَا يُؤْذِنَنِي^{۱۷} چنین حجابی نزدیک‌تر است به این‌که آنان به تقوی و محجبه بودن در نزد دیگران معروف شوند و مورد آزار و اذیت فسّاق و اراذل قرار نگیرند .

با توجه به این آیه ، حکم پوشیه زدن یا نقاب زدن یا حتی چادر مشکی بسر کردن را که موجب شهرت و معروفیت و انگشت نما شدن می‌شود بیان فرمایید .

چون عده‌ای می‌گویند همه این موارد لباس شهرت است خصوصاً پوشیه و نقاب اشکال شرعی دارد ؟

آیت الله صافی گلپایگانی : همان‌طور که از آیه کریمه استفاده کرده‌اید ظاهر این

^{۱۶} . استفتاء خصوصی کتبی از محضر آیات عظام .

^{۱۷} . احزاب ۵۹ : این نوع پوشش و حجاب برای آنکه زنان به پاکدامنی و عفت شناخته شوند و مورد آزار و اذیت قرار

نگیرند، مناسب‌تر و بهتر است .

است که پوشیدن رو و ستر وجه^{۱۸} موجب شناخته شدن او به تعهد^{۱۹} به حجاب و عفاف و کرامت نفس می‌شود و افراد بوالهوس و چشم چران را از او مأیوس می‌نماید .

بدیهی است چنین پوشش و لباسی که لباس دین و اسلام زن و اعلام استقلال و شخصیت و تعهد دینی اوست ، لباس شهرتی که مذموم است ، نیست .

اگر همه زنان - العیاذ بالله - به بی‌مبالاتی در امر حجاب گرایش پیدا کنند و لباس‌های آن‌چنانی که زن‌های بعضی اماکن می‌پوشند ، بپوشند و به آن و اختلاط با بیگانگان چنان که رو به رواج است افتخار کنند ، آیا زن مسلمان می‌تواند از مواضع دینی و عفت و عصمت خود دست بردارد ؟ یا باید با حضور شجاعانه خود با همان چادر خویش اعلام موجودیت کند که من هستم و به دین و حیثیات^{۲۰} انسانی و اسلامی خود متعهدم و افتخار دارم .

اگر رقص و ملامهی^{۲۱} و مناهی^{۲۲} شایع شد و ارتکاب این امور و بی‌اعتنایی به محرّمات و شکستن سنت‌های الهی رایج و شایع شد و ترک آن مورد تمسخر گردید آیا ارتکاب این معاصی جایز می‌شود ؟ یا باید بگویند : **إِنْ تَسَخَّرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسَخَرُ**

۱۸ . ستر وجه : پوشاندن صورت .

۱۹ . پایبندی ، تقید ، مراقبت و مواظبت بر امری .

۲۰ . حیثیت ، حیثیه ج حیثیات : جهت ، اعتبار، آبرو

۲۱ . ملهی ج ملامهی : آلات و وسایل لهو و لعب .

۲۲ . منهی ج مناهی : کارهایی که شرعاً منع و نهی شده است ، منهیات و چیزهای نهی شده .

مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ^{۲۳}.

آیت‌الله فاضل‌لنکرانی : این‌ها لباس شهرت نیست و موارد لباس شهرت در فقه بیان شده است . و آنچه عده‌ای که شما نوشته‌اید می‌گویند گرچه ما چنین عده‌ای را سراغ نداریم در عین حال حرف درستی نزده‌اند .
و آیه هم عکس استدلال این‌هاست . چون در آیه فرموده است : این‌ها شناخته شوند که افراد متشخصی هستند و دیگران از اذیت و آزار آن‌ها خودداری کنند .
به هر حال به تفسیر آیه مبارکه حجاب و روایات این باب مراجعه کنید خواهید دریافت که تأکید اسلام برای حفظ حرمت زن به وسیله‌ی حجاب و پوشیدگی بسیار **اکید^{۲۴}** است .

آیت‌الله سیستانی : چنین گفته‌ای درست نیست و لباس شهرت بر چنین پوششی **منطبق نیست^{۲۵}** .

استهزاء و تمسخر دیگران

س : برخی از علماء ، پوشش صورت بانوان را (با پوشیه ...) احتیاط مستحب و عده‌ای دیگر احتیاط واجب می‌دانند ، گروهی از بانوان به این احتیاط عمل می‌نمایند لکن مورد تمسخر و گاهی نهی شدید اطرافیان واقع می‌شوند و نسبت

^{۲۳} . هود ۳۸ : اگر شما ما را مسخره کنید و مورد استهزاء قرار دهید ما نیز شما را همین‌گونه مسخره خواهیم کرد .

^{۲۴} . اکید : محکم ، استوار ، مؤکد ، دستور قطعی .

^{۲۵} . استفتاء خصوصی کتبی از مراجع عظام تقلید .

خشک مقدّس به آن‌ها داده می‌شود، توصیه و نظر حضرت عالی در این مورد چیست؟

آیت‌الله صافی‌گلپایگانی: به نظر اینجانب بنا بر احتیاط واجب بانوان باید صورت خود را از نامحرم بپوشانند و لازم نیست پوشاندن صورت حتماً با پوشش خاص باشد، می‌توانند با چادر و غیره صورت را از نامحرم بپوشانند...

و توصیه اینجانب به بانوان محترم مسلمان این است که به دین خود بیش از همه چیز اهمیّت بدهند که عمل به دستور الهی برای هر کس موجب عزّت دنیا و آخرت است.

آیت‌الله تبریزی: پوشاندن زن گردی صورتش را احتیاط مستحب است و چرت و پرت گفتن بعضی جاهلان نباید موجب ترک احتیاط شود.

و در مواردی که زن صورت زیبا دارد به نحوی که دیگران از آجانب^{۲۶} به او متعرّض می‌شوند و لو به نگاه کردن، واجب است صورتش را بپوشاند^{۲۷}.

آیت‌الله سید محمد شاهرودی: زن باید بدن و موی خود را از نامحرم بپوشاند و بنا بر احتیاط واجب زن جوان باید صورت و دست‌های خود را از مرد نامحرم بپوشاند^{۲۸}.

^{۲۶}. آجنبی جمع آجانب: نامحرمان، بیگانگان.

^{۲۷}. استفتاء خصوصی کتبی از مراجع عظام تقلید.

^{۲۸}. استفتاء خصوصی کتبی. رساله فارسی معظم له ص ۴۵۰ م ۲۴۴۳.

س : من و خواهرم در خارج از خانه از روبند و پوشیه استفاده می کنیم و از احوال پرسى با مردان نامحرم که از بستگان ما هستند پرهیز می کنیم ، این کار باعث شده تا اطرافیان ما را مورد استهزاء قرار دهند و گاه نسبتهای زشت و ناروا به ما نسبت دهند و پشت سر ما غیبت کنند . حال چند سؤال^{۲۹} داریم :

نظر اسلام درباره پوشیه زدن و پوشاندن چهره چیست ؟

آیا جایی هست که پوشاندن صورت بر زنان واجب باشد ؟ یا اقلًا کار خوبی باشد ؟
آیت الله فاضل لنکرانی : خداوند شما و خواهرتان و أمثال شما را حفظ کند . پوشیه زدن هیچ اشکالی ندارد ، بلکه تقیّد^{۳۰} أمثال شما را ، به حفظ حرمت خانمها ، که مورد توجه شرع مقدّس هم هست می رساند .

آیت الله سیستانی : واجب نیست ولی بهتر است^{۳۱} .

حکم چهره های زیبا^{۳۲}

س : اگر چهره زن به خودی خود زیباست (زینت خدادادی) به طوری که موجب جلب نظر نامحرمان می شود پوشیه زدن یا پوشاندن چهره چه حکمی دارد ؟

^{۲۹} . این چند سؤال به مناسبت در قسمت های مختلف این شماره از نشریه به تدریج ذکر خواهد شد .

^{۳۰} . تقیّد : خود را پایبند به امری کردن ، پایبندی ، مقیّد بودن ، پایبند بودن .

^{۳۱} . استفتاء خصوصی کتبی از مراجع عظام تقلید .

تذکر : موارد وجوب پوشش صورت از نامحرم در مسائل آینده خواهد آمد .

^{۳۲} . چهره زیبا یکی از شرایط ویژه است که موجب تغییر حکم اولیه می گردد .

آیت الله فاضل لنکرانی : پوشاندن صورت به اندازه گردی آن لازم نیست . بله اگر

نپوشاندن مفسده دارد باید پوشانده شود^{۳۳}.

آیت الله تبریزی : احتیاط مستحب است زن وجه و کفین^{۳۴} خود را از نامحرم مطلقاً

^{۳۵}پوشاند . بله اگر زن از زنانی است که به خاطر جمال و زیباییِ چهره اش ، به

سمتش نگاه می شود ، پوشاندن وجه (صورت) بنابر احتیاط واجب لازم است^{۳۶}.

حکم زینت و آرایش^{۳۷}

س : در حاشیه العروة الوثقی پوشاندن وجه و کفین را برای خانمها احتیاط

واجب می فرماید ، اگر وجه و کفین و سایر مواضع زینت ، آرایش شوند باز هم

احتیاط واجب است یا فتوا ؟

ج : احتیاط در حالت عادی است ولی اگر به نحوی باشد که محرک شهوت و جالب

نظر^{۳۸} باشد فتوا است^{۳۹}.

^{۳۳} . استفتاء خصوصی کتبی .

^{۳۴} . تذکر : مراد از وجه مقداری از صورت است که باز گذاشتن آن در نماز جایز است یا به تعبیر بعضی از علماء مقداری از

صورت است که شستن آن در وضوء واجب است . و مراد از کف در اینجا از میچ دست تا سر انگشتان می باشد . چه

سطح بیرونی آن ، چه سطح درونی آن ، و کفین مثنای کف است .

^{۳۵} . مطلقاً : یعنی هر چند نامحرم با قصد لذت به صورت و دو دست نگاه نکند .

^{۳۶} . منهاج الصالحین ج ۲ ص ۳۳۳ م ۱۲۳۳ .

^{۳۷} . زینت و آرایش از شرایط ویژه دیگری است که موجب تغییر حکم اولیه می گردد .

^{۳۸} . جلب کننده نظر ، چیزی که مورد توجه و نظر قرار می گیرد .

^{۳۹} . آیت الله گلپایگانی ، مجمع المسائل ج ۴ ص ۳۹۸ س ۱۰۶۳ .

☞ بر زنان واجب است تمام بدن خود را به استثناء وجه و کفین از نامحرم بپوشانند مشروط بر این که وجه و کفین آن‌ها زینت نداشته باشد^{۴۰}.

س : آیا بر زن واجب است ، رو و دو دست را از نامحرم بپوشاند ؟

ج : آن مقداری از صورت و دست که پوشاندن آن بر زن در نماز لازم نیست ، پوشاندن آن از نامحرم در صورتی که آرایش نداشته باشد احتیاط مستحب است^{۴۱، ۴۲}.

۴۳ وجوب پوشش در نگاه حرام

☞ **مرحوم امام و آیات عظام اراکس ، گلپایگانی ، خوئی ، فاضل لنکرانی و مکارم شیرازی :** اگر زن بداند بیننده‌ای با لذت و ریبه^{۴۴} به وجه و کفین او نگاه می‌کند باید آنها را بپوشاند و پوشش این دو موضع بر او واجب است هرچند آن بیننده از محارم انسان باشد^{۴۵}.

^{۴۰} . مقام معظم رهبری ، احکام روابط زن و مرد ص ۱۰۹ ذیل مسأله ۱۰۹ .

^{۴۱} . تذکر : احکام شرعی پیرامون آرایش بانوان در پیام دین با عنوان زینت زن (ویرایش جدید) مفصلاً ذکر خواهد شد .

^{۴۲} . آیت‌الله تبریزی ، استفتائات جدید ج ۱ ص ۳۵۶ س ۱۵۸۶ .

^{۴۳} . نگاه حرام نیز از شرایط ویژه دیگری است که موجب تغییر حکم اولیه می‌گردد .

^{۴۴} . ریبه : به معنای خوف وقوع در حرام و ترس در فساد افتادن است و نگاه با ریبه نگاهی است که خوف آن می‌رود که منجر به وقوع در فساد و لذت گردد .

^{۴۵} . العروة الوثقی با تعلیقات آیات عظام مرحوم امام ، خوئی ، اراکی ، گلپایگانی ج ۱ ص ۴۱۴ فصل الستر و الساتر قبل از م ۱

العروة الوثقی با تعلیقه آیت الله فاضل لنکرانی ج ۱ ص ۳۹۲ فصل الستر و الساتر قبل از م ۱

العروة الوثقی با تعلیقه آیت‌الله مکارم ص ۴۵۱ فصل الستر و الساتر قبل از م ۱ .

🔖 **آیت الله سیستانی** : بعید نیست باز گذاشتن وجه و کفین جایز باشد مگر آن که زن بترسد با نپوشاندن وجه و کفین ، خود به گناه و حرام بیفتد . یا باز گذاشتن آن به قصد مبتلا کردن بیننده به نگاه حرام و مانند آن از سایر محرّمات باشد^{۴۶}.

🔖 **آیت الله تبریزی** : بر زن واجب است تمام بدن خود به استثناء وجه و کفین را از نامحرم بپوشاند ، بلکه واجب است وجه و کفین خود را هم از غیر شوهر حتی محارم بپوشاند در صورتی که بیننده با لذّت به آنها نگاه می کند^{۴۷}.

س : اگر نامحرم با قصد لذت به زن نگاه کند چه مقدار پوشش بر زن واجب است ؟

ج : در این صورت پوشش صورت و دست‌ها نیز لازم است^{۴۸}.

س : با توجه به این که وجه و کفین مستثنی است اگر (زن) احتمال بدهد که اجنبی به او تعمّداً^{۴۹} نگاه می کند آیا پوشاندن وجه و کفین هم لازم می شود ؟

ج : لازم نمی شود مگر در صورت فساد^{۵۰}.

دیدگاه آیت الله مکارم شیرازی

س : در صورت علم به این که نامحرم با قصد لذت به وجه و کفین زن نگاه می کند

^{۴۶} . العروة الوثقی با تعلیقه آیت الله سیستانی ج ۲ ص ۴۰ فصل السترو الساتر قبل از مسأله ۱ .

^{۴۷} . منهاج الصالحین ج ۲ ص ۳۳۳ م ۱۲۳۳ .

^{۴۸} . آیت الله فاضل لنکرانی ، استفتاء کتبی توسط مجمع علمی آموزشی جامعه الزهراء حوزه علمیه قم .

^{۴۹} . یعنی از روی عمد و قصد نگاه کردن .

^{۵۰} . مرحوم امام ، استفتائات ج ۳ ص ۲۵۶ س ۳۰ .

آيا بر زن پوشاندن آنها لازم است ؟

در استفتايي كه مزين به مهر حضرت عالي است چنين آمده است :

ج . آري لازم است .

در حالي كه در استفتائات جديد ج ۲ س ۱۰۱۹ در خصوص همين سؤال ، آن را لازم ندانسته و فرموده ايد : پوشاندن صورت بر آنان واجب نيست ، جوانان وظيفه دارند نگاه نکنند .

و باز در استفتائات جديد ج ۱ س ۸۲۶ پوشاندن وجه و كفين را در صورتي كه فسادي را براي زن در جامعه به بار آورد ، واجب مي دانيد .

كدام نظر صحيح است و وجه جمع بين اين استفتائات چيست ؟

ج : پوشش وجه و كفين واجب نيست ولي در صورتي كه نپوشيدن وجه و كفين مفسده اي به دنبال داشته باشد از باب مقدمه نهي از منكر لازمست پوشيده شود^{۵۱} .

ديدگاه آيت الله فاضل لنكراني

س : در صورت علم به اين كه نامحرم با قصد لذت به وجه و كفين زن نگاه مي كند ،

آيا بر زن پوشاندن آنها لازم است يا خير ؟

در استفتايي كه مزين به مهر حضرت عالي است چنين آمده است : در اين صورت

پوشش صورت و دست ها نيز لازم است .

^{۵۱} . آيت الله مكارم شيرازي ، استفتاء خصوصي كتبي .

در حالی که در جامع المسائل ج ۲ س ۱۳۴۰ چاپ یازدهم ، پوشاندن صورت را از نامحرمی که با قصد لذت به صورت زن نگاه می کند واجب ندانسته و فرموده‌اید : اگر قصد زن‌ها این نباشد که مردان نامحرم به آنان نگاه کنند زدن پوشیه واجب نیست هر چند که نگاه کردن مردان به آنان حرام است و نباید نگاه کنند .

و باز در جامع‌المسائل ج ۱ س ۱۷۰۷ ، در خصوص همین مسأله احتیاط وجوبی به پوشش وجه و کفین دارید کدام نظر صحیح است و وجه جمع بین این استفتائات چیست ؟

ج : پوشیه زدن اعم از پوشاندن صورت از نامحرم است^{۵۲}. لذا اگر زن می داند که نامحرم با قصد شهوت به صورت او نگاه می کند واجب است صورتش را نیز بپوشاند^{۵۳}.

خوف فساد و ریبه و تلذذ

س : پوشاندن وجه و کفین را واجب نمی دانید البته با عدم تلذذ و ریبه ، حال اگر زن یا دختر طوری بودند که احتمال می دهند یا می دانند که به صورتشان نگاه می کنند آیا باز هم نباید بپوشانند ؟

و اگر زن یا دختر از روی لذت وجه و کفین خود را بپوشانند چگونه است ؟

ج : پوشاندن وجه و کفین واجب نیست مگر در صورت خوف فساد و ریبه و

^{۵۲} . یعنی پوشاندن صورت لازم نیست حتماً با پوشیه باشد بلکه با چادر و مانند آن هم کافی است .

^{۵۳} . آیت الله فاضل لنکرانی ، استفتاء خصوصی کتبی .

تلذذ^{۵۴}.

س : چنانچه نپوشاندن وجه و کفین (صورت و دستها تا مچ) فسادى را برای زن در جامعه ببار آورد آیا پوشاندن وجه و کفین واجب می شود یا نه ؟
مرحوم امام : در فرض سؤال واجب است^{۵۵}.

آیت الله مکارم شیرازى : در این صورت واجب می شود ولى تا یقین به چنین چیزی نداشته باشند پوشاندن وجه و کفین لازم نیست^{۵۶}.

👉 **آیت الله سیستانی :** باز گذاشتن وجه و کفین برای بانوان جایز است مگر آن که زن بترسد با نپوشاندن وجه و کفین خود به گناه می افتد یا باز گذاشتن آن به قصد مبتلا کردن بیننده به نگاه حرام باشد که در این حال آشکار کردن وجه و کفین حرام است هر چند آن بیننده از محارم انسان باشد^{۵۷}.

قصد سوء^{۵۸}

👉 **مرحوم امام و آیات عظام اراکى ، گلپایگانى ، سیستانی ، فاضل لنکرانى :** باز گذاشتن وجه و کفین برای زن به قصد به حرام انداختن دیگران جایز نیست .
👉 **آیت الله بهجت :** باز گذاشتن وجه و کفین در فرض کمک به حرام جایز

^{۵۴} . مرحوم امام ، استفتانات ج ۳ ص ۲۵۵ س ۲۹ .

^{۵۵} . احکام بانوان فصل پوشش ص ۱۲۴ و ۱۲۵ س ۱۵ .

^{۵۶} . استفتانات جدید ج ۱ ص ۲۳۶ س ۸۲۶ .

^{۵۷} . منهاج الصالحین ج ۳ کتاب النکاح ص ۱۳ م ۱۸ .

^{۵۸} . از جمله شرایط تغییر حکم اولیه به حکم ثانویه می باشد .

نیست^{۵۹}.

🔖 **آیت الله سیستانی** : جایز است زن وجه و کفین خود را باز گذارد مگر در سه

جا : الف . بترسد با نپوشاندن وجه و کفین به گناه می افتد .

ب . به قصد مبتلا کردن بیننده به نگاه حرام نپوشاند .

ج . نپوشاندن موجب فتنه به وجه عام گردد^{۶۰}.

که در این سه مورد پوشاندن وجه و کفین واجب است حتی از محارم^{۶۱}.

🔖 **آیت الله وحید خراسانی** : وجه و کفین در صورتی که زن قصد نشان دادن و

ارائه آنها را داشته باشد و مرد هم به قصد لذت نظر می کند ، پوشاندن آن واجب

است هر چند بیننده از محارم باشد .

همچنین است بنا بر احتیاط واجب در صورتی که زن می داند بیننده به قصد لذت

نگاه می کند ولی زن قصد نشان دادن و ارائه نداشته باشد^{۶۲}.

رضایت شوهر

س : آیا واجب است که زن وجه و کفین خود را بپوشاند ؟

ج : واجب نیست مگر در صورت مفسده^{۶۳}.

^{۵۹} . أحكام روابط زن و مرد ص ۱۲۹ ذیل م ۱۴۲ .

^{۶۰} . نپوشاندن چهره باعث ایجاد فساد در جامعه گردد .

^{۶۱} . الفقه للمغربین فصل شؤون النساء ص ۳۰۵ م ۵۰۱ .

^{۶۲} . منهاج الصالحین آیت الله وحید خراسانی ج ۳ ص ۲۹۵ و ۲۹۶ م ۱۲۳۳ ، رساله فارسی معظم له ص ۴۷۱ م ۲۴۹۹ .

^{۶۳} . مرحوم امام ، استفتانات ج ۳ ص ۲۴۷ س ۲ .

س : اگر واجب نیست آیا اولویت^{۶۴} دارد یا نه ؟

ج : خوب است^{۶۵}.

س : در هر یک از این صور ، اگر با عدم رضایت شوهر روبه رو شد مثلاً شوهر

بگوید : من راضی نیستم که صورت خود را بیوشانی چه صورت دارد ؟

ج : مرد حق ندارد در این جهت زن را تکلیف کند^{۶۶}.

درخواست شوهر از همسر

س : آیا مرد می تواند زن را مجبور به زدن پوشیه یا پوشیدن لباس خاصی کند ؟

ج : اگر به ملاحظه حفظ عفت و عصمت او باشد یا نهی از پوشیدن لباس خاصی

بکند که پوشیدن آن محرک شهوت دیگران و موجب انحراف افراد و بی حیایی و

بی حجابی است لازم است مرد او را موعظه و نصیحت کند و بر زن است که نصایح

او را گوش کند^{۶۷}.

احتیاط کار خوبی است

س : زنی که از باب احتیاط وجه و کفین خود را در برابر نامحرم بیوشاند آیا کار

خوبی انجام داده و امر مستحبی را بجا آورده است ؟

آیت الله صافی گلپایگانی : البته کار خوبی انجام داده است که بر حسب آیات و

^{۶۴}. برتری و رجحان .

^{۶۵}. مرحوم امام ، استفتانات ج ۳ ص ۲۴۷ س ۳ .

^{۶۶}. مرحوم امام ، استفتانات ج ۳ ص ۲۴۷ س ۴ .

^{۶۷}. آیت الله فاضل لنکرانی ، جامع المسائل ج ۱ ص ۴۵۲ س ۱۷۱۰ .

روایات و سیره مسلمین پوشاندن وجه و کفین برای زن از مرد بیگانه اگر واجب نباشد حداقل راجح^{۶۸} و مطلوب است و علامت تعهد او به عفاف و حجاب است و به نظر حقیر بنا بر احتیاط واجب است .

آیت الله فاضل لنکرانی : پوشش زن در مقابل نامحرم هرچه بهتر باشد بهتر است .

آیت الله سیستانی : احتیاط نوعاً کار خوبی است^{۶۹} .

س : اگر خانمی از روی احتیاط که مبدا نپوشاندن وجه و کفین فساد را باعث شود آن را بپوشاند آیا امر مستحبی را انجام داده است ؟

مردوم امام : احتیاط خوبی انجام داده است^{۷۰} .

آیت الله مکارم شیرازی : عمل به احتیاط کرده است^{۷۱} .

داستان آیت الله بروجردی

آیت الله صافی گلپایگانی می فرمود : آیت الله بروجردی موضوع وجه و کفین را ، در یکی از جلسات درسی مطرح ، و جانب وجوب پوشش را تقویت می نمود ، من و برادرم حاج علی آقا بعد از درس ، مدارکی در جهت عدم وجوب جمع آوری کردیم ، و خدمت ایشان رفتیم ، بعد از این که مسأله را عنوان کردیم ، ایشان با ناراحتی

^{۶۸} . دارای رجحان و برتری .

^{۶۹} . استفتاء خصوصی کتبی از مراجع عظام تقلید .

^{۷۰} . احکام بانوان ص ۱۲۵ س ۱۶ .

^{۷۱} . استفتائات جدید ج ۲ ص ۳۴۸ س ۱۰۲۰ .

فرمود: در این زمان که مردم در رعایت پوشش سست هستند، شما این چنین پیگیر اثبات عدم وجوب هستید^{۷۲}!

تکمیل مطلب

به صورت مجمل دیدگاه مراجع را در مورد پوشش وجه و کفین ذکر نمودیم^{۷۳}. در این جا جهت تکمیل مطلب، بقیه فتاوی مراجع عظام تقلید را به تفصیل بیان می نمایم^{۷۴}.

✍ **مرحوم امام و آیت الله فاضل لنکرانی**: بر زنان واجب است تمام بدن خود را به استثناء وجه و کفین از نامحرم بپوشانند مشروط به آنکه نگاه نامحرم به این دو موضع با لذت و ریبه همراه نباشد.

بلکه احتیاط مستحب است زنان وجه و کفین خود را از نامحرم مطلقاً بپوشانند^{۷۵}.
✍ **آیت الله وحید خراسانی**: نپوشاندن وجه و کفین در صورتی که نگاه مرد به آن ها از روی لذت نباشد و زن هم قصد نشان دادن و ارائه این اعضاء به نامحرم را

^{۷۲}. ناقل داستان، یکی از مؤلفین نشریه پیام دین می باشد، که قم خدمت آیت الله صافی گلپایگانی شرفیاب شده و ایشان فرموده بود: نشریه را نگاه کردم بخصوص عنوان رویند و پوشیه را، خاطره ای را برایت از آیت الله بروجردی نقل کنم و سپس این داستان را بازگو نمودند...
^{۷۳}. در ابتدا.

^{۷۴}. تذکر: در این استفتائات حالت طبیعی صورت زن مراد است. یعنی چهره بدون آرایش و پیرایش. اما اگر صورت آرایش شده یا زینت داشته باشد، احکام پیرامون آن، متا حدی بیان شد و با تفصیل بیشتر، در پیام دین با عنوان زینت زن خواهد آمد، إن شاء الله.

^{۷۵}. العروة الوثقی با تعلیقه مرحوم امام فصل الستر و الساتر ص ۴۱۴ و ۴۱۵ قبل از مسأله ۱.

العروة الوثقی با تعلیقه آیت الله فاضل لنکرانی فصل الستر و الساتر ص ۳۹۲ قبل از مسأله ۱.

نداشته باشد ، واجب نیست هر چند احتیاط مستحب است^{۷۶}.

🔖 **آیت الله مکارم شیرازی** : واجب است زن بدن و موی خود را از نامحرم

پوشاند . . . ولی پوشاندن صورت و دست‌ها تا میچ واجب نیست^{۷۷}.

س : در رساله فارسی آیت الله اراکی ص ۴۵۰ م ۲۴۴۹ آمده :

(پوشاندن صورت و دست‌ها از میچ به پایین واجب نیست)

و در زبدة الاحکام آیت الله اراکی فصل النکاح ص ۲۸۶ م ۵ آمده :

(همچنان که بر مرد نگاه به نامحرم حرام است ، بر زن پوشش از نامحرم غیر از وجه

و کفین واجب است) .

این در حالی است که در العروة الوثقی فصل فی الستر و الساتر قبل از م ۱ مرحوم

سید می فرماید :

(احتیاط مستحب پوشاندن وجه و کفین است از نامحرم مطلقاً) و مرحوم آیت الله

اراکي حاشیه دارند که (لایترک) این احتیاط ترک نشود .

کدام نظر صحیح است ؟

جواب از آیت الله علی پناه اشتهاردی^{۷۸} : آنچه که رویه فقهای عظام که یکی از

آنها مرحوم آیت الله العظمی اراکی است تا آن حدی که حقیر بدست آوردم این

^{۷۶} . منهاج الصالحین ج ۳ ص ۲۵ و ۲۹۶ م ۱۲۳۳ .

^{۷۷} . رساله فارسی آیت الله مکارم ص ۴۰۸ م ۲۰۸۲ .

^{۷۸} . از شاگردان بارز مرحوم آیت الله العظمی اراکی بودند که سالیان سال از محضر درس ایشان بهره بردند .

است : هنگامی که بر متن کتابی تعلیقه‌ای می‌نویسند چون حین استنباط است دقت می‌کنند و تعلیقه می‌زنند و بعداً به رساله فارسیه عملیه می‌رسند و اگذار می‌کنند به کسانی که مورد وثوق آنها است که تطبیق کنند و ممکن است آن کس که مورد وثوق او است یک جا را دیده و جای دیگر را ندیده ، اکتفاء می‌کند به همان جائی که دیده است .

به نظر حقیر تمام تعالیقی که خود آن فقیه زده است در صورت اختلاف ، مقدم‌اند بر تطبیقات^{۷۹} .

س : حکم ستر^{۸۰} وجه و کفین برای زنان از دید نامحرم چیست ؟

ج : آن مقدار که کشف^{۸۱} آن در نماز جایز است احتیاط مستحب ستر آن از دید نامحرم است^{۸۲} .

☞ پوشاندن وجه و کفین از نامحرم بنا بر احتیاط واجب مطلقاً لازم است^{۸۳} .

س : پوشیه برای خانم‌ها واجب است یا خیر ؟

ج : گذشت که پوشیدن صورت احتیاط واجب است ، به هر وسیله که باشد^{۸۴} .

^{۷۹} . استفتاء خصوصی کتبی .

^{۸۰} . ستر : پوشاندن .

^{۸۱} . کشف : باز گذاشتن .

^{۸۲} . آیت الله تبریزی ، استفتائات جدید ج ۱ ص ۳۶۰ س ۱۶۱۱ .

^{۸۳} . آیت الله خویی ، منهاج الصالحین ج ۲ ص ۲۶۰ م ۱۲۳۳ ،

العروة الوثقی با تعلیقات آیت الله خوئی فصل فی الستر و الساتر ص ۳۹۶ قبل از مسأله ۱ .

احتیاط واجب آن است که زنان، وجه و کفین خود را از نامحرم مطلقاً بپوشانند.^{۸۵}

س : حکم باز گذاشتن وجه و کفین برای زن چیست ؟

ج : پوشاندن صورت و دست‌ها (از سرانگشتان تا مچ) از نامحرمان بنا بر احتیاط واجب، لازم است.^{۸۶}

س : آیا بر زن واجب است وجه و کفین را از نامحرم بپوشاند ؟

آیت‌الله صافی گلپایگانی : بلی پوشاندن وجه و کفین بنا بر احتیاط لازم است.^{۸۷}

آیت‌الله بهجت : مبنی بر احتیاط^{۸۸} است.^{۸۹}

س : آیا پوشاندن وجه و کفین زن در برابر نامحرم واجب است یا احتیاط واجب ؟

ج : واجب است علی‌الأحوط^{۹۰}.^{۹۱}

رویتد أم کلثوم علیها السلام

عمر بن منذر همدانی گوید : أم کلثوم را دیدم که گویا فاطمه زهرا علیها السلام بود، چادر

^{۸۴} . استفتائات پرسش و پاسخ از محضر آیت‌الله خوئی ص ۲۹۷ س ۹۹۹ .

^{۸۵} . آیت‌الله گلپایگانی ، العروة الوثقی فصل فی الستر و الساتر ص ۴۱۵ قبل از مسأله ۱ .

^{۸۶} . آیت‌الله گلپایگانی ، ارشاد السائل ص ۴۵۴ .

^{۸۷} . جامع الاحکام ج ۲ ص ۱۷۲ س ۱۷۱۱ همچنین ص ۱۶۵ س ۱۶۹۶ .

^{۸۸} . مبنی بر احتیاط است یعنی بنا بر احتیاط واجب زن باید وجه و کفین خود را از نامحرم بپوشاند .

^{۸۹} . استفتاء کتبی توسط مجمع علمی آموزشی جامعه الزهراء حوزه علمیه قم .

^{۹۰} . واجب است علی‌الأحوط یعنی : بنا بر احتیاط وجوبی زن ، وجه و کفین را از نامحرم بپوشاند .

^{۹۱} . آیت‌الله بهجت ، استفتاء کتبی توسط مجمع علمی آموزشی جامعه الزهراء حوزه علمیه قم ..

کهنه‌ای بر سر داشت . و روبندی بر صورتش بسته بود .

من نزدیک رفتم و به امام زین العابدین علیه السلام و زنان خاندان سلام کردم .

به من گفتند : ای مؤمن اگر می‌توانی به این شخص که سر حسین علیه السلام را حمل

می‌کند چیزی بده که سر را جلو ببرد که از تماشاگران در زحمت هستیم .

من صد درهم به حمل‌کننده سر دادم تا سر حسین علیه السلام را جلو برد و از زنان دور

شود^{۹۲} .

خاندان حسینی در مجلس یزید

بانوان حرم و اطفال را به ریسمان بسته بودند و سر ریسمان در دست زجر بن قیس

لعنة الله علیه بود ، وی ایشان را کشان کشان تا پای تخت یزید آورد .

یزید چشمش که به آنان افتاد از یک یک سؤال می‌کرد و می‌گفت : این بانو

کیست ؟ و به او معرفی می‌کردند تا این که زنی پیش آمد که صورت خود را با بند

دستش پوشانده بود زیرا روبندی برای پوشاندن چهره‌اش نداشت .

یزید پرسید : این زن کیست که پوشش مناسب ندارد (و با دست جلوی صورت

خود را گرفته است) گفتند : این سکینه دختر سید الشهداء علیه السلام است .

یزید گفت : تویی سکینه ؟

مخدره از این معرفی چنان گریان شد که اشک بر گونه‌هایش روان شد و گریه راه

^{۹۲} . کامل بهایی ج ۲ ص ۲۹۷ . سحاب رحمت ص ۶۹۸ .

گلویش را گرفت و نزدیک بود قالب تهی کند و روح از بدنش پرواز کند .

یزید پرسید : چرا گریه می کنی و سبب گریهات چیست ؟

فرمود : چگونه نگرید دختری که (در میان نامحرمان است و) پوشش مناسبی ندارد

که صورت و سر خود را از تو و حاضران مجلست بیوشاند^{۹۳} .^{۹۴}

خطبه حضرت زینب علیها السلام در مجلس یزید

ای فرزند آزاد شدگان^{۹۵}، آیا این رسم عدالت است که زنان و کنیزان خود را پشت

پرده نشانی و از نامحرمان پنهان نمایی و دختران رسول خدا صلی الله علیه و آله را اسیر (در انظار

^{۹۳} . روی انّ الحريم لما ادخلن فی السبی الی یزید بن معاویه لعنه الله کان یطلع فیهنّ و یسال عن کلّ واحده بعینها و هن مریقات بحبل طویل زجر بن قیس لعنه الله یجرهنّ حتی أقبلت امرأة کانت تستر وجهها بزندها لأنها لم یکن لها خرقة تستر بها وجهها .

فقال : من هذه التی لیس لها ستر ؟ قالوا سکینه بنت الحسین علیها السلام قال أنت سکینه ؟ فسألت دموعها علی خدّها و اختنقت بعبرتها فسکت عنها حتی کادت أن تطاع روحها من البكاء . فقال لها : وما یبکیک ؟ قالت : کیف لاتیکی من لیس لها ستر تستر وجهها و راسها عنک و عن جلسائک .

الأنوار النعمانیة ج ۳ ص ۲۵۴ ، مقتل الحسین از مدینه تا مدینه ص ۹۳۶ و ۹۳۷

^{۹۴} . بخلاف زنان در این زمان که با پوشش نامناسب و چهره‌های بزک کرده و اطوار شیطانی ، در جمع نامحرمان خودنمایی می کنند و حال آن که خود را محب خاندان اهل بیت علیهم السلام می دانند ، سکینه علیها السلام در بین نامحرمان می گریه و اینان در جمع نامحرم می خندند و غافلند از این که با هر خنده‌ای ، گریه‌ای نیز در پیش است .

^{۹۵} . این کلام حضرت زینب علیها السلام اشاره به جریان فتح مکه توسط رسول خدا صلی الله علیه و آله دارد ، زمانی که ابوسفیان جدّ یزید و مشرکین با مشاهده قدرت اسلام ایمان آوردند ، پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله آنان را مورد عفو خود قرار داد و خطاب به اهل مکه فرمود : راستی چه زشت همسایگانی برای پیامبر صلی الله علیه و آله بودید ، بروید که شما آزاد شده گانید لذا حضرت زینب علیها السلام به یزید فرمود : یابن الطلقاء ای پسر آن مردمی که جد من اسیرشان کرد و پس از آن بر آنان منت نهاده ، همچون غلامان

آزادشان کرد

عموم) بدین سوی و آن سوی کشانی در حالی که روبندهای آن بانوان را پاره کردی و صورت‌هایشان را آشکار نمودی.

دشمنان آنان را از شهری به شهر دیگر می‌برند و ساکنین اثناء مسیر حرکت کاروان اسراء چشم به آن بانوان می‌دوزند و این مخدرات در معرض دیدگان اهالی منازل و توقف گاههای بین راه قرار می‌گیرند.

صورت‌های این بانوان را مردم دور و نزدیک و حاضر و غایب و شریف و حقیر و گرانمایه و فرومایه (همه طبقات مردم) می‌نگرند و تماشا می‌کنند در حالی که نه از مردان آنان سرپرست و یاوری باقی مانده و نه از یارانشان حمایتگر و مددکاری باقی است.^{۹۶}

در این خطبه حضرت زینب علیها السلام باز کردن صورت زنان خاندان اهل بیت علیهم السلام و نگاه نامحرمان به این چهره‌ها را به عنوان یکی از جنایات یزید می‌شمارد و از میان آن همه مصائب کمرشکن که بر حضرتش وارد شد به این مورد اشاره می‌کند که گویا بیشتر آن مخدره را زجر می‌دهد و دلش را می‌گدازد.

زینب کبری علیها السلام در مجلس یزید روی همین مسأله صریحاً به یزید اعتراض نموده و با لحنی کوبنده و شکننده یزید را رسوا و مفتضح می‌نماید، و آن ملعون را پیش

^{۹۶}. من العدل یا بن الطلقاء تخذیرک حرائرک و اماتک و سوقک بنات رسول الله سبایا قد هتکت ستورهنّ و ابدیت وجوهنّ.

یحدو بهنّ الاعداء من بلد الی بلد و یستشرفهنّ اهل المناقل و یبرزن لاهل المناهل. و یتصفّح وجوهنّ القریب و البعید

و الغائب و الشهید و الشریف و الوضیع و الدنی و الرفیع لیس معهنّ من رجالهنّ ولی و لا من حماتهنّ حمیم . . .

بحارالانوار ج ۴۵ ص ۱۵۸ و با اندکی تفاوت در ص ۱۳۴. احتجاج الطبرسی ج ۲ ص ۳۰۸

دوست و دشمن شرمسار و ذلیل می کند و این ننگ در تاریخ برای همیشه به نام
شجره ملعونه بنی امیه رقم می خورد .

ادامه مطلب در پیام دین با عنوان زینت زن

منابع

- احکام بانوان ، محمد وحیدی چاپ ۲۶ سال ۱۳۷۶ ، دفتر تحقیقات و انتشارات محب .
- احکام روابط زن و مرد و مسائل اجتماعی آنان ، سید مسعود معصومی چاپ ۳۸ سال ۱۳۸۶ مؤسسه بوستان کتاب قم .
- إرشاد السائل ، آیت الله گلپایگانی چاپ دوم ۱۴۱۳ هـ دارالصفوة بیروت .
- استفتائات مرحوم امام چاپ اول ۱۳۸۲ دفتر انتشارات اسلامی .
- استفتائات جدید آیت الله تبریزی ، چاپ سوم ۱۳۸۵ انتشارات سرور .
- استفتائات جدید آیت الله مکارم شیرازی ، ج ۱ چاپ سوم ۱۳۸۶ ناشر مدرسه الامام علی بن ابی طالب .
- استفتائات جدید آیت الله مکارم شیرازی ، ج ۲ چاپ دوم ۱۳۸۵ ناشر مدرسه الامام علی بن ابی طالب .
- استفتائات پرسش و پاسخ از محضر آیت الله خوئی ، چاپ اول ۱۳۸۱ ناشر مؤسسه إحياء آثار الامام الخویی .
- استفتائات مجتمع علمی آموزشی جامعه الزهراء حوزه علمیه قم .
- استفتائات خصوصی کتبی ، مؤلفین نشریه پیام دین .
- ۱ج- احکام نوعاً کارخوبی است .
- ۲ج- نمی خردن قسمه ما نمی نذرند .
- ۳ج- چنین گفته ای درست نیست و لباس شهرت بر چنین پوششی منطبق نیست .

بسمه تعالی

بسمه تعالی
اینکه پوشش زینت نام از پوشش است نه عورت از نام عورت است. لذا اگر زن عورت نام پوشش باشد عورت نام عورت است که عورت نام عورت است.

بسمه تعالی

بسمه تعالی
بنا بر این جنبه در جهت طریقی است که عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است و در جهت پوشش
عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است و در جهت پوشش عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است
مطلب اینست که عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است و در جهت پوشش عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است
بیشتر از هر چیز است که عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است و در جهت پوشش عورت نام عورت است نه عورت نام عورت است

بسمه تعالی

- ۱ج- واجب نیست ولی بهتر است .
- ۲ج- به حرف آنها اعتنا نکنید .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ - ع ۲ - ۳ - ۴ - ۵ - ۶ - ۷ - ۸ - ۹ - ۱۰ - ۱۱ - ۱۲ - ۱۳ - ۱۴ - ۱۵ - ۱۶ - ۱۷ - ۱۸ - ۱۹ - ۲۰ - ۲۱ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ۲۵ - ۲۶ - ۲۷ - ۲۸ - ۲۹ - ۳۰ - ۳۱ - ۳۲ - ۳۳ - ۳۴ - ۳۵ - ۳۶ - ۳۷ - ۳۸ - ۳۹ - ۴۰ - ۴۱ - ۴۲ - ۴۳ - ۴۴ - ۴۵ - ۴۶ - ۴۷ - ۴۸ - ۴۹ - ۵۰

کبریا از آنجا که در حدیث آمده است که هر کس از این کتاب استفاده کند...
همه کارها را بر سر آنست که در حدیث آمده است...
آنکه کسی در روز شنبه در ایستگاه بایگ...
بنظر فرستاد تا اینکه...

سر تریج
بر سر که توضیح است ۴۵۰ صفحه
سال ۱۴۳۳ هـ ق
حضرت آية الله العظمى شاهرودی
تقدیر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
پوشش زن که در صورت عیاشی
و چرت و پرت گفتن بیفایده
و زنگ آهنگی دارد

بسمه تعالی در موردی که زن صورت زیبا دارد و نکوکاران در میان است...
در کتب نگاه کردن صحیح است صورتش را پیشانند

۱- البته کار خوبی انجام داده است که بر حسب آیات و روایات و سیره مسلمان پوشیدن وجه و کتفین برای زن از مرد...
احتیاط واجب است

۲- مرجوحیت آن از اینکه تمام روى باز باشد کمتر است ولی عمل به آنچه تمام مطلوب شارع مقدس است نیست...
۳- همان طور که از آیة کریمه استفاده کرده‌اید. ظاهر این است که پوشیدن روى و ستر وجه موجب شناخته شدن او به...

اگر همی زنان - العیاذ بالله - به بی حیاطی در امر حجاب گرایش پیدا کنند و لباس‌های آنچنانی که زینتی بعضی نماندن...
دی و لغت و عصمت خود دست بردارند یا باید با حضور شجاعانه‌ی خود با همان چادر خویشی اعلام موجودیت کند که...

من هستم و به دین و حیثیات انسانی و اسلامی خود متعهدم و افتخار دارم.
اگر رفض و ملامت و مناهج شایع شد و ارتکاب این امور و برائت‌نایی به محرمات و شکستن سنت‌های الهی رایج و شایع...
شد و ترک آن مورد تفسیر گردید آیا ارتکاب این مناسی جایز می‌شود یا باید بگویند:
ان تسخروا منا فاننا لنسخ منکم کما تسخرون

والسلام علیکم ورحمة الله
علیکم الله صلی
وآله

خداوند شما و خواهران و اساتیل شما را حفظ کند. پوششی بدن هیچ اشکال ندارد، بلکه نقیذ اشکال شما را به حفظ...
والتسليم

برادر عزیز
سید محمد...
۱- اینها اولیاء است. بار حفظ دین همراست است و از محدودیت‌های زیادی...
کارگر گرفته و آن‌ها را از کار بازنه فرستاد...
به هنگام ولادت حضرت زهرا...
غلبه بیگانه...
به اندوختن زنند...

۲- زمان گاهی در شرایطی هستند که پرسش آن‌ها صحیح یا نادرست...
نامحرم لازم است و تمییز موضوع به عمد خود آن‌ها است...
و منع آن پسندیده نیست.

۳- لباس شهرت، لباسی است که از جهت جنس یا رنگ یا نحوه پوشش...
و در وقت ماندن آن طرفشان دینی بر تن شده لباس باشد...
پوشش زن مسلمان هر چه که نادر باشد پسندیده تر است...
او عیب بی‌شعور و رایج‌ترین است و به نسبت حساسیت...
دارد و تصورات دیگری در این مورد منکحل است...
صلوات افراد لا اله الا الله است نباید موجب ردت برداشتن...
رؤسین از وظائف و تعهدات آنها شود.

پوشش زن در مقابل نامحرم هر چه بهتر باشد بهتر است.
اشکالی ندارد
اونها لباس شهرت نیست و موارد لباس شهرت در فقه بیان شده است، و آنچه عده‌ای...
که شما نوشته اید می‌گویید که چه ما چنین عده‌ای را سراغ نداریم در عین حال...
حرف درستی نژده اند. و آیه هم عکس استقلال آنهاست. چون در آیه فرموده...
است: اونها شناخته شوند که افراد متخصمی هستند و دیگران از لذت و ازاد آنها...
خودداری کنند، به هر حال به تفسیر آیة مبارکه حجاب و روایات این باب مراجعه...
کنید خواهید دریافت که تأکید اسلام برای حفظ حرمت زن به وسیله حجاب و...
پوششی بپوشان آنکود است.

والسلام

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
ح ۱: پرسش در کتب معتبره واجب نیست ولی در صورتی که پرسشیدن در حدیث مندرجی در باب باشد از باب معتبره...
نبی از منکران است پرسشیده شود =

- العروة الوثقى با تعليقات آيات عظام مرحوم امام ، اراكى ، خوئى ، گلپايگاني چاپ اول ۱۴۱۰ هـ. ق دارالاسلامية بيروت .
- العروة الوثقى با تعليقه آيت الله سيستاني چاپ اول ۱۴۲۸ هـ. ق دارالمؤرخ العربى بيروت .
- العروة الوثقى با تعليقه آيت الله خوئى چاپ دوم ۱۴۲۱ هـ. ق مؤسسه إحياء آثار الامام الخويى .
- العروة الوثقى با تعليقات آيت الله فاضل لنكرانى چاپ اول ۱۴۲۲ هـ. ق مركزه أئمه أطهار عليهم السلام .
- الفقه للمغتربين ، آيت الله سيستاني چاپ دوم ۱۴۱۹ هـ. ق ، ناشر معظم له قم .
- تعليقات على العروة الوثقى ، آيت الله مكارم شيرازى چاپ اول ۱۳۸۶ ناشر مدرسة الامام على بن ابى طالب .
- توضيح المسائل فارسى آيت الله اراكى ، تاريخ انتشار ۱۳۷۲ انتشارات دفتر تبليغات اسلامى ، قم .
- توضيح المسائل فارسى آيت الله سيد محمد حسينى شاهرودى ، چاپ يازدهم ۱۳۸۴ ناشر آل المرتضى .
- توضيح المسائل فارسى آيت الله مكارم ، چاپ اول انتشارات مرسا .
- توضيح المسائل فارسى آيت الله وحيد خراسانى ، تاريخ انتشار ۱۳۷۹ .
- جامع الاحكام آيت الله صافى گلپايگاني چاپ چهارم ۱۳۸۵ دفتر نشر آثار آيت الله صافى گلپايگاني .
- جامع المسائل آيت الله فاضل لنكرانى چاپ يازدهم .
- زبدة الاحكام آيت الله اراكى ، چاپ سوم ۱۳۷۳ مكتب الاعلام الاسلامى قم .
- مجمع المسائل آيت الله گلپايگاني چاپ اول ۱۳۸۰ دارالقرآن الكريم .
- منهاج الصالحين آيت الله سيستاني چاپ اول ۱۴۲۷ هـ. ق دفتر معظم له مشهد .
- منهاج الصالحين آيت الله وحيد خراسانى چاپ پنجم ۱۳۸۵ مدرسة الامام باقر العلوم .
- منهاج الصالحين آيت الله خوئى چاپ اول ۱۴۲۷ هـ. ق دارالمرتضى بيروت .
- منهاج الصالحين آيت الله تبريزى چاپ اول ۱۴۲۶ هـ. ق ناشر مدين .

نشریه پیام دین

موضوع :	روبنڊ و پوشيه	مدیر مسئول :	على صادقى موحد
تاریخ تألیف :	شهریور ۱۳۸۶	صاحب امتیاز :	احمد سعید کریمی
تاریخ بازبینی :	خرداد ۱۳۹۹	طرح جلد :	عباس گنابادی

فهرست

- ۱ روبند و پوشیه
- ۲ خلاصه حکم اولیه
- ۴ استفتائات
- ۴ لباس شهرت
- ۷ استهزاء و تمسخر دیگران
- ۹ حکم چهره‌های زیبا
- ۱۰ حکم زینت و آرایش
- ۱۱ وجوب پوشش در نگاه حرام
- ۱۲ دیدگاه آیت الله مکارم شیرازی
- ۱۳ دیدگاه آیت الله فاضل لنکرانی
- ۱۴ خوف فساد و ریبه و تلذذ
- ۱۵ قصد سوء
- ۱۶ رضایت شوهر
- ۱۷ درخواست شوهر از همسر
- ۱۷ احتیاط کار خوبی است
- ۱۸ داستان آیت الله بروجردی
- ۱۹ تکمیل مطلب
- ۲۲ روبند أم کلثوم علیها السلام
- ۲۴ خاندان حسینی علیهم السلام در مجلس یزید
- ۲۴ خطبه حضرت زینب علیها السلام در مجلس یزید

نشریه پیام دین

ش	عنوان	جلد	ش	عنوان	جلد
۱	احکام آبها	۱	۲۱	سیر و سلوک	۱
۲	اجاره	۳	۲۲	سیگار	۲
۳	احکام قرآن	۲	۲۳	سینه زنی	۲
۴	اسماء متبرکه	۴	۲۴	شرط بندی	۱
۵	اشک	۴	۲۵	شرط پشیمانی	۱
۶	اعتقادات علامه مجلسی	۲	۲۶	شطرنج	۲
۷	توطئه‌ها در عزاداری	۱	۲۷	شعبده بازی	۱
۸	حضرت ابوطالب <small>علیه السلام</small>	۴	۲۸	شوخی و مزاح	۲
۹	حق تألیف و نشر	۱	۲۹	عزاداری	۴
۱۰	حکمت مو	۳	۳۰	عطر	۱
۱۱	خدانشناسی	۱	۳۱	غنا	۴
۱۲	داستان اصحاب رس (نوروز؟)	۱	۳۲	قمه زنی	۲
۱۳	دروغ در مداحی و عزاداری	۲	۳۳	لباس سیاه	۲
۱۴	رشوه خواری	۱	۳۴	ماهی‌ها	۲
۱۵	روپند و پوشیه	۱	۳۵	مجسمه و نقاشی	۱
۱۶	روزه	۱	۳۶	مداحی	۲
۱۷	زیارت عاشورا	۲	۳۷	مواد مخدر	۱
۱۸	زینت زن	۴	۳۸	موسیقی	۸
۱۹	زیور آلات طلا	۱	۳۹	نرم افزار	۳
۲۰	سگ و احکام آن	۱	و	...	